

Doğal Tekel, Özel Tekele Dönüşmesin TEİAŞ'DA ÖZELLEŞTİRME ISRARINI SÜRDÜRMEYİN

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), Resmi Gazete’de 3 Temmuz 2021 tarihinde yayımlanan, 2 Temmuz 2021 tarihli ve 4222 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla özelleştirme kapsamına alınmış ve özelleştirme hazırlık işlemlerinin 31 Aralık 2022 tarihine kadar tamamlanmasının öngörüldüğü belirtilmişti.

Hatırlanacağı üzere Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) karara karşı Danıştay’a başvurmuş ve TEİAŞ’ın özelleştirme kapsamına alınmasına karşı Danıştay 13. Dairesi’nde açılan davada 14 Haziran 2022 tarihinde red kararı verilmiş olmakla birlikte, Danıştay 13. Dairesi ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu üyeleri tarafından kararlara yazılan karşı oylarla, kurumun özelleştirme kapsamına alınmasına dair Cumhurbaşkanlığı kararının hukuka aykırı olduğu net bir şekilde ortaya konmuştu. Söz konusu karşı oylarda 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nda, TEİAŞ’ın özelleştirilebilecek kuruluşlar arasında sayılmadığına dikkat çekilerek, iletim faaliyetinin de tekel niteliğinde olması nedeniyle özel bir kanun çıkarılmadan TEİAŞ’ın özelleştirilmesinin olanaklı olmadığına vurgu yapılmıştı. TEİAŞ’ın yerli veya yabancı sermaye gruplarının eline geçme olasılığına karşı da düzenleme yapılması gerektiğine dikkat çekilerek, tekel niteliğindeki kamu hizmeti olan iletimin, gerçek ve tüzel kişilere yaptırılmasının hukuken olanaksız olduğu ifade edilmişti.

Erteleme Kararları Neden Gizleniyor?

Dava süreci devam ederken hazırlık çalışmalarına ilişkin 2022 sonuna kadar hiçbir açıklama yapılmadı. Sürenin dolmasının ardından 2023’ün ilk günlerinde süre uzatımı yapıldığına ilişkin spekülasyonlar yayıldı. Açık kaynaklardan ve Resmi Gazete’den bilgi edinilememesi üzerine Odamız, 6 Şubat 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na resmi yazılar göndererek, süre uzatımı yapıp yapılmadığı soruldu. Özelleştirme İdaresi’nin verdiği yanıtta ise Cumhurbaşkanının 10 Ocak 2023 tarihli ve 6663 sayılı Kararı ile TEİAŞ’ın halka arza yönelik olarak özelleştirme hazırlık işlemlerinin 31 Aralık 2024 tarihine kadar uzatıldığı açıklandı.

Söz konusu yazışmaların üzerinden iki yıl geçti ve Özelleştirme İdaresi’ne verilen hazırlık süresi bir kez daha doldu. Benzer şekilde 2025’in ilk günlerinde de süre uzatımına ilişkin haberler yayıldı. İnternette dolaşan resmi yazı örneğinde kamuoyuna açıklanmayan ve Resmi Gazete’de yayımlanmayan bir Cumhurbaşkanlığı Kararı’ndan bahsediliyordu. Doğrulama kodu ile yapılan kontrolde yazının ekinde 27 Aralık 2024 tarihli ve 9326

sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı olduğu ortaya çıktı. Kararda, “Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin özelleştirme hazırlık işlemlerinin 31/12/2026 tarihine kadar uzatılmasına, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 3. maddesi ile 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 8. maddesi gereğince karar verilmiştir” ifadeleri yer alıyordu.

2021’e Geri Dönüldü

Sonuç olarak, Temmuz 2021’de başlatılan ve 31 Aralık 2022 tarihine kadar tamamlanmasının öngörülen özelleştirme hazırlıkları için 2026 sonuna kadar süre uzatımı yapıldığı anlaşıldı. Böylece yaklaşık 1.5 yılda tamamlanması öngörülen süreç için toplamda 4 yılı bulan ek süre verilmiş oldu. Elektrik şebekesinin omurgası olan iletim şebekesinin işleten TEİAŞ’a ilişkin bu önemli kararın; kamuoyundan, TEİAŞ çalışanlarından gizlenmesi ve kararın Resmi Gazete’de yayımlanmaması kabul edilemez. TEİAŞ, elektrik enerjisinde arz güvenliğinde kamusal teminatıdır. Özelleştirilmesi halinde ekonominin temel girdisi olan elektrik enerjisinin bütünüyle yabancı tekelin kontrolüne girme riski oluşacaktır. Kurumun temel görevlerini yerine getirebilmesi; güvenli, kaliteli ve sürdürülebilir elektrik hizmetinin sağlanabilmesi için üretim ve dağıtım şirketlerinden bağımsız bir yapıya sahip olmasına bağlıdır.

Elektrik dağıtım bölgelerinde maliyetlerin ve kayıp-kaçığın düşürüleceği ve kalitenin artacağı iddiasıyla yapılan özelleştirmeler tersine sonuçlar vermiş, pahalı, kalitesiz ve büyük kesintilerin olduğu karanlık bir Türkiye yaratmıştır. TEİAŞ özelleştirilmesi ise enerji alanında kronikleşen hastalıkların kansere dönüşmesine neden olur. TEİAŞ’ın özelleşmesi durumunda; vatandaşın sırtında kambur haline gelen dağıtım şirketlerinin yükünü katlayacak bir yük oluşur. Yurttaşlarımızın özelleştirme sonrası TEİAŞ’ın gelir “ihtiyacını” karşılaması mümkün değildir. Bu özelleştirmenin tetikleyeceği zam dalgası bir tsunamiye dönüşür. Enerjinin ucuz, kaliteli ve sürekli olarak sağlanmasını teminat altına almak için elektrik alanında üretimden dağıtıma kadar tüm süreçleri yönetecek dikey entegre bir kamu tekelini yeniden kurulmalıdır. Kamu kaynaklarının sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre transfer edilmesine artık son verilmelidir.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
7 Ocak 2024

Yangın Algılama ve Söndürme Sistemleri Hayat Kurtarır YANGINI MÜHENDİSLİK ve BİLİM ÖNLER

Bolu, Kartalkaya Kayak Merkezi'nde bulunan bir otelde bu gece (21 Ocak 2025) çıkan yangında son açıklamalara göre 66 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, 51 yurttaşımız ise yaralanmıştır. Görgü tanıkları yangının, ahşap binanın alt katında yer alan mutfak bölümünde başladığını ve kısa sürede tüm binayı sardığını bildirmektedir. Öncelikle hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı, yaralı yurttaşlarımıza ise acil şifalar diliyoruz.

Yangının çıkış nedeni ve binanın yangın güvenlik önlemleri hakkında yapılacak resmi bilirkişi incelemeleriyle netlik kazanacak olsa da, yangın ihbarı ve tahliye süreçlerinde eksikliklerin olduğu anlaşılmaktadır. Sosyal medyada ve basında yayımlanan görüntüler, binanın zamanında tahliye edilmesinde ciddi aksaklıkların olduğunu göstermektedir. Merdiven boşluklarının dumanla dolması, üst katlardan atlamak dışında seçenek bırakmamış, dehşet verici görüntülere yol açmıştır.

Gelişen teknoloji ile birlikte, elektronik yangın algılama ve uyarma sistemleri sayesinde, can kaybı olmadan tahliye gerçekleştirilmesi mümkündür. Özellikle otel, hastane, okul, alışveriş merkezi gibi kamuya açık binalarda bu yangın ihbar ve söndürme sistemlerin doğru şekilde kurulması ve işlevsel kalmasının sağlanması hayati önem taşımaktadır. Aynı şekilde modern bir yapıda yangın algılama, alarm ve söndürme sistemleri hem kendi içerisinde hem de havalandırma ve geçiş kontrol sistemleri ile entegre bir şekilde tesis edilmelidir.

Söz konusu binada çalışır durumda bir yangın algılama ve uyarma sistemi bulunup bulunmadığı, yangın söndürme sistemi olup olmadığı henüz bilinmemektedir. Dahası, bu tür sistemlerin zorunlu olup olmadığı da bir soru işareti oluşturmaktadır. Şöyle ki, binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'teki "mevcut yapı" tanımı, eski binaların yangın önlemleri için zorunlulukları kaldırmış durumdadır. 29 Haziran 2017 tarihinde Resmi Gazete'de yapılan değişiklikle; 2007'den önce yapı ruhsatı başvurusu yapılmış ve o tarihten önce tamamlanmış binalar, "mevcut yapı" olarak kabul edilmiştir. Bu değişiklik, geçmişte mevzuat eksiklikleri nedeniyle alınması gereken yangın önlemlerinin eksik uygulanmasına yol açmıştır. Odamız uzun yıllardır bu düzenlemenin eksikliklerine dikkat çekmekte ve özellikle kamuya açık binalarda yangın güvenliği önlemlerinin yeterli olmadığı konusunda uyarılarda bulunmaktadır. Son yaşadığımız yangın da mevzuat eksiklerin giderilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Elektrik kaynaklı yangınları en aza indirmek için, binalardaki elektrik ve elektronik tesisatlarının düzenli bakım ve testleri hayati öneme sahiptir. Elektrik tesisatının, uzman mühendisler tarafından projelendirilmesi, standartlara uygun malzeme kullanımı ile kurulumunun yapılması gereklidir. Ayrıca, tesisatın periyodik olarak uzman mühendisler tarafından kontrol edilmesi, olası yangın tehlikelerinin önüne geçmek için önemlidir. Bu vesileyle, Elektrik İç Tesisatları Yönetmeliği'nin eksikliklerinin de giderilmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatıyoruz. Yangın algılama ve uyarma sistemlerinin kurulması tek başına yeterli değildir. Bu sistemlerin sürekli çalışır durumda tutulabilmesi için düzenli bakım ve kontrol edilmesi gerekmektedir. Odamız, binalardaki yangın güvenliğine ilişkin sistemler başta olmak üzere tüm elektronik sistemlerin sürekli çalışmasını sağlamak amacıyla, "Yapı Elektronik Sistem ve Tesisatları İşletme Sorumlusu" unvanını içeren mevzuatı oluşturmuştur. 2012 yılında yayımlanan EMO Yapı Elektronik Sistem ve Tesisatlarına Ait Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği'nin hükümleri hayata geçirilerek, ilgili bakanlıklar tarafından yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılmalı ve uygulanmalıdır.

EMO olarak, can güvenliği için alınacak önlemleri "kaynak israfı" olarak gören anlayışın terk edilmesi gerektiğini savunuyoruz. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'te acilen değişiklik yapılarak, Yapı Elektronik Sistem ve Tesisatları İşletme Sorumlusu tanımlanmalı ve kamuya açık tüm binalar için uzman mühendis bulundurma zorunluluğu getirilmelidir. Yangın algılama ve uyarma sistemlerine ilişkin zorunlu periyodik bakım ve kontroller tanımlanarak, bu sistemlerin her an çalışır durumda tutulması sağlanmalıdır. Mevzuat eksiklikleri nedeniyle zafiyetler oluştuğunu bir kez daha hatırlatıyor, gerekli düzenlemeler yapıp kadar yurttaşlara, bina yöneticilerine, işletmecilere, hastane, otel, yurt ve okul yönetimlerine, "zorunlu" olmasalar da önlem almaya çağırıyoruz. Elektrik ve elektronik sistemlerinin kontrol edilmesi için EMO birimlerine ve uzman üyelerimize başvurabileceklerini hatırlatıyoruz.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
21 Ocak 2025

Elektrikli Araçların Bireysel Şarjında YASAL DÜZENLEME GEREKMEKTEDİR!

Otomotiv sektörüne hızlı bir giriş yapan elektrikli araçlar son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de trafiğe çıkmış ve sayıları her geçen gün artmaktadır. Elektrikli araç talebindeki bu hızlı artış batarya ve dolum problemlerini de beraberinde getirmektedir.

Bilindiği üzere elektrikli araçların batarya dolum (şarj) işlemi şarj istasyonlarında veya bireysel şarj cihazlarında olmak üzere iki türlü yapılmaktadır. Şarj istasyonları ticari olarak kurulmakta ve ülkemizde son 10 yılda yayımlanan yönetmelikler ile yasal çerçevesi belirlenmeye çalışılmaktadır.

Bireysel şarj cihazlarının tesis edilmesi ve kullanımı ise herhangi bir yasal düzenlemeye tabii değildir ve gerekli denetimden de uzaktır. Elektrikli araç sahipleri konutlarında tesis ettikleri bireysel şarj cihazları ile araçlarını şarj edebilmektedir. Elektrikli araç batarya kapasiteleri, tek dolum ile gidilecek yolu arttırmak amacıyla yapılan yeni çalışmalar sayesinde artmaktadır. Günümüzde elektrikli araç bataryaları ortalama olarak 70-80 kWh değerlerinde olup 100-120 kWh ve daha fazla batarya kapasitesine sahip elektrikli araçlar da vardır. Elektrikli araç batarya şarj süreleri kapasitelerine göre değişmekle birlikte, hızlı şarjda yarım saat ile bir saat, yavaş şarjda ise dört-beş saat sürmektedir. Özet olarak; elektrikli aracın şarj için elektrik şebekesine bağlandığı noktada, hızlı şarjda bir saat süresince 60-70 kWh, yavaş şarjda ise dört-beş saat süreyle saatte 15-20 kWh elektrik enerjisi çekilecektir. Bu miktarlar, konutlarda ortalama günlük elektrik tüketiminin yaklaşık 8-10 kWh olduğu dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

Bireysel şarj cihazlarının güvenli bir şekilde kullanımı için mühendis uzmanlığına ve yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır!

Konutlarda elektrikli araçların batarya şarjı için bireysel şarj cihazı kullanımında birçok teknik konuya dikkat edilmesi ve tedbirler alınması gerekir. İster müstakil konutlarda olsun ister apartmanlarda olsun bireysel şarj cihazı kullanımı için öncelikle elektrik tesisatının yeterli olup olmadığı veya ne kadar fazladan güç çekilebileceği SMM (Serbest Müşavir Mühendis) belgeli mühendisler tarafından belirlenmelidir. Mevcut bina ve şebeke elektrik tesisatının yeterliliği belirlendikten sonra, yine SMM belgeli mühendisler tarafından "tadilat projeleri" hazırlanıp ilgili mercilerce onaylanmalı ve onaylı projeye göre uygulama yapılmalıdır.

Son zamanlarda Odamıza başvurup, konuyla ilgili bilgi talep eden çok sayıda apartman ve site yönetimi bulun-

maktadır. Özellikle büyük apartmanlarda ve sitelerde herhangi bir mühendislik hizmeti alınmadan tasarlanan elektrikli araç şarj işleminin bireysel şarj cihazlarıyla yapılması çok tehlikelidir. Bu tehlikeler sigortaların atması, tesisattaki cihaz ve bağlantı elemanlarının aşırı ısınması, bina ana besleme kablosunun ve diğer kabloların yanması gibi durumlarla ortaya çıkabilir ve felaketle sonuçlanabilecek yangınlara davetiye çıkarabilir.

EMO olarak Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı'nı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nu, Elektrik Dağıtım Şirketlerini, Valilikleri, İtfaiye Daire Başkanlıklarını ve Müdürlüklerini uyararak istiyoruz: Bu konuda en kısa zamanda gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, uygulamalar sıkı denetimlere tabi tutulmalı ve periyodik kontrollerle olası güvenlik açıklarının önüne geçilmelidir. Bu vesileyle EMO olarak ilgili mevzuat çalışması süreçlerinde görev almaya hazır olduğumuzu kamuoyunun bilgisine sunarız.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
13 Mart 2025

Nükleer Karşıtı Platform (NKP) 17 Şubat 2025 tarihinde "Otoriter Yönetimler ve Nükleer Tehdit" başlıklı bir basın açıklaması yayımladı. Sekreteryası Odamız tarafından yürütülen NKP'nin açıklamasında otoriter rejimlerin dünyamızı sürüklediği nükleer risklerin büyüklüğüne dikkat çekilirken nükleer tehditlere karşı birlikte mücadele çağrısı yapıldı. Açıklama metnine web sayfamızdan ulaşabilirsiniz.

EÜAŞ'tan Ucuza Alıp Katlayarak Satacaklar ENERJİ ŞİRKETLERİNE “SON KAYNAK” AKTARIMI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK), dağıtım şirketlerinin ikiz kardeşi olan görevli tedarik şirketlerinin son kaynak tedariki kapsamındaki fahiş rakamlarla yurttaşlara sattığı enerjiyi, kamunun elektrik üretim şirketi Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nden (EÜAŞ) ucuza temin etme olanağı sağladı.

Resmi Gazete'de 22 Mart 2025 tarihinde yayımlanan Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) 13400 sayılı kararına göre, görevli tedarik şirketleri, son kaynak tedariki kapsamındaki tüketiciler için temin edecekleri elektrik enerjisinin yüzde 50'sinden az olmayacak miktarını EÜAŞ'tan temin edecekler. Karara göre, görevli tedarik şirketleri 31 Aralık 2029 tarihine kadar takvim yılı bazında yüzde 50'sinden az olmayacak şekilde enerjilerini EÜAŞ'tan alabilecekler.

Söz konusu EPDK kararı, Elektrik Piyasası Kanunu'nun 26'ncı maddesinin 11'inci fıkrasında yer alan “Kurul tarafından son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarikçiler, son kaynak tedarikçisi kapsamındaki müşteriler için temin ettiği elektrik enerjisinin Kurul tarafından belirlenecek oranı kadarını EÜAŞ'tan temin etmekle yükümlüdür” hükmüne dayanmaktadır. Söz konusu kanun maddesi, enerji tedarik şirketleri için kurul tarafından belirlenecek oranda EÜAŞ'tan temin etme zorunluluğu getirmeyi amaçlasa da uygulamada EÜAŞ için yeni bir yük yaratmıştır.

Öncelikle, söz konusu EPDK kararı “yüzde 50'sinden az olmayacak şekilde” ifadeleriyle görevli tedarik şirketlerine, son kaynak tedariki kapsamındaki tüketiciler için yüzde 100'e kadar EÜAŞ'tan enerji alabilme olanağı sağlamaktadır. Görevli elektrik tedarik şirketlerine bir zorunluluk getirilmişçesine yapılan bu düzenleme, EÜAŞ'ın en son Kasım 2023'te değiştirilen piyasa şartlarına göre çok düşük kalan bir tarifeye şirketlere enerji temin etmek zorunda kalmasına neden olacaktır.

EPDK'nın 9 Kasım 2023 tarihli kararına göre, kamu elektrik üretim şirketi olan EÜAŞ, Kasım 2023'ten bu yana görevli tedarik şirketlerine yapılan satışlarda aktif elektrik enerji bedelini kWh başına 48,2187 kuruş olarak uygulamaktadır. Üstelik, Ağustos 2023'te 110 kuruş olan bu rakam Kasım 2023'te yüzde 56'yı aşacak şekilde indirilmiş, yüksek enflasyona rağmen ülkedeki hiçbir metada örneğine rastlanmayacak şekilde bugüne kadar da artış yapılmamıştır.

EÜAŞ, esasen elektrik dağıtım şirketlerine kayıp enerji kapsamında birim fiyatı 175 kuruş, genel aydınlatma kapsamında ise 380 kuruş olan bir tarife uygulamak-

tadır. Genel aydınlatma faturaları kamu tarafından ödenirken, kayıp enerji bedeli ise dağıtım bedeli içinde yurttaşların faturalarına otomatik olarak eklenmektedir. Bu bedeller yüksek tutulurken, elektrik dağıtım şirketlerine - kâğıt üstünde yapışık ikiz kardeşleri olan - görevli tedarik şirketlerine ise 48,2187 kuruştan enerji temin edilmesi, liberal piyasa şartlarına göre bile açıkça kaynak aktarımıdır.

Yurttaşlardan alınan vergilerle finanse edilen kamu şirketinden 48,2187 kuruştan enerji alan görevli tedarik şirketi, bu enerjiyi son kaynak tedariki kapsamındaki tüketicilere fahiş rakamlarla satma olanağı elde etmektedir. EPDK'nın sitesinde yer alan fatura hesaplama aracına göre, son kaynak tedariki kapsamında örneğin 1 Mart - 23 Mart 2025 tarihleri arasında 1000 kWh tüketimi olan bir konut için 2.675,22 TL'si enerji, 1.365,18 TL'si dağıtım, 551,18 TL'si ise vergilerden oluşan toplamda 4.591,57 TL'lik bir fatura ödenecektir.

Bu faturadan tahsil edilen 551,18 TL vergi olarak kamuya aktarılacakken, 2.675,22 TL görevli tedarik şirketine, 1.365,18 TL ise dağıtım şirketine kalacaktır. Birbirlerinin ikizi olan ve yalnızca muhasebeleri kâğıt üzerinde ayrıştırılan bu şirketlere toplamda 4.040 TL aktarılacaktır. Basit bir hesaplama, konut kullanıcısına sunulan enerji için tedarik şirketinin EÜAŞ'a yalnızca 482,1 TL ödeyeceği görülmektedir. EPDK'nın, Resmi Gazete'de bir gece yayımladığı bir kararla şirketlere bu ölçüde kâr marjı yaratmasına izin verilmemelidir.

Tedarikçisini seçme hakkının bile kâğıt üzerinde kaldığı bu sözde serbest piyasanın yurttaşlara maliyeti artık sürdürülemez bir noktaya gelmiştir. Görevli tedarik şirketlerine mahkûm edilmek bir yana, bu şirketlere düzenli olarak kamu kaynaklarının aktarılmasının zorunluluk haline gelmesi kabul edilemez. Enerji maliyetlerinin enflasyon üzerindeki etkisini sınırlamak için kamunun bir an önce doğrudan yatırım yapması ve elektrik dağıtım hizmetlerini de maliyetine sürdürmesi gerekir. Elektrik alanında üretimden dağıtıma kadar tüm süreçleri yönetecek dikey entegre bir kamu tekeli yeniden kurulmalıdır. Kamu kaynaklarının sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre transfer edilmesinin aracı haline dönüşen EPDK kapatılarak yerine, kamulaştırma işlemlerini yürütecek Kamulaştırma İdaresi Başkanlığı kurulmalıdır.

Elektrik Mühendisleri Odası
49.Dönem Yönetim Kurulu
24 Mart 2025

Asgari Konut Faturasında Dağıtım Bedeli Dizginlenemiyor FATURADA ARTAN YÜK: DAĞITIM BEDELİ

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) açıkladığı yeni elektrik tarifesıyla, 5 Nisan 2025'ten itibaren geçerli olmak üzere konutlarda yüzde 25 zam yapılmıştır. Tarife değişikliğinden, son kaynak tedarik tarifesini için belirlenen yıllık tüketim limitlerini aşmayan perakende satış tarifesini kapsamındaki aboneler etkilenecektir. Resmi Gazete'de bugün (5 Nisan 2025) yayımlanan ve yürürlüğe giren tarife değişikliği incelendiğinde; konutlar için günlük 8 kWh olarak belirlenen limitin altında kalan abonelere uygulanan perakende enerji bedeline zam yapılmazken, yüksek kademedeki abonelere 1 kWh için 1,391181 TL olarak uygulanan birim fiyat, yüzde 16,1 artışla 1,61546 TL'ye yükseltilmiştir. Konut abonelerine 1,365179 TL olarak uygulanan dağıtım bedeli ise yüzde 34,5 artışla 1,836166 TL olmuştur. Böylece, konut abonelerinin dağıtım bedeline her iki kademede yüzde 34,5 artış yapılarak, fatura toplamına yüzde 25 zam yansıtılmıştır.

Konutlar için Asgari Tüketim (230 kWh) Üzerinden Aylık Elektrik Faturasındaki Bedel Değişimleri (TL)			
Bedeller	1 Nisan 2021 TL	5 Nisan 2025 TL	Fark %
Enerji Bedeli	91,2	113,6	24,5
Dağıtım Bedeli	56,9	422,3	642,1
Fon ve Vergiler	35,3	59,8	69,6
Fatura Toplamı	183,4	595,8	224,8

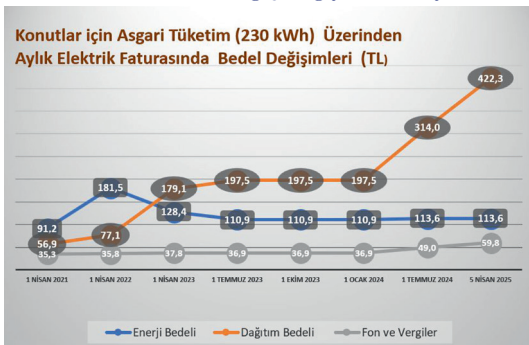
Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) hesaplamalarına göre, 4 kişilik bir ailenin asgari yaşam standartlarını korumak için aylık 230 kWh enerji tüketeceği varsayılmaktadır. Günlük ortalaması 8 kWh'i geçmeyen bu tüketim için aile bütçesinden ayrılması gereken 476,6 TL, bu zamlarla birlikte 595,8 TL'ye yükselmiştir. Nisan 2025 itibarıyla oluşacak düşük tüketimli konut faturasının yalnızca yüzde 19,1'i enerji bedelinden oluşacaktır. Faturanın yüzde 70,9'unu ise dağıtım bedeli oluşturmaktadır. Fon ve vergilerin oranı ise yüzde 10'da kalmaktadır. Son tarife değişikliğiyle, zaten yüzde 65,9

düzeyinde olan dağıtım bedelinin payı artarak yüzde 70'i de aşmıştır. 2022 yılında 4 kişilik bir ailenin asgari tüketim faturasının toplamında yüzde 22 düzeyinde olan dağıtım bedelinin, Nisan 2025'te faturanın yüzde 70'ini aşması kabul edilemez. 1 Nisan 2021'de 4 kişilik ailenin elektrik asgari faturası 183,4 TL idi. Aradan geçen 4 yıllık dönemin sonunda, 1 Nisan 2025 itibarıyla yüzde 224,8 artışla 595,8 TL'ye yükselmiştir. Değişimin detaylarına bakıldığında, dağıtım bedeli yüzde 642 artarken, enerji bedeli yalnızca yüzde 24,5 artmıştır. Özetle, dağıtım bedelindeki fahiş artış yaşanmasa, dağıtım maliyetlerindeki artış enerji üretim maliyetlerindeki gibi şekillense, fatura toplamına yansıyan artış yüzde 24,5 ile sınırlı kalırdı. Bu durumda, 1 Nisan 2025 itibarıyla aynı tüketime sahip konutlara 595,8 TL yerine 228 TL fatura edilirdi. Aradaki fark, elektrik dağıtım özelleştirmelerinin yurttaşlara yarattığı yükün son 4 yıllık kısmı olarak nitelendirilebilir. Bu rakamlar, enerji üretim maliyetlerinin artmadığı koşullarda bile dağıtım bedeline zam yapıldığını ve özellikle dar gelirli vatandaşlardan dağıtım şirketlerine kaynak aktarıldığını işaret etmektedir.

Özerk Yönetime Devredilmeli

Doğal olarak faturanın en önemli kalemi olması gereken enerji bedelinin, dağıtım bedelinin çok gerisinde kalması, piyasanın çarpık bir biçimde yapılandığını gözler önüne sermektedir. Dağıtım bedelindeki bu artış, hizmetin fahiş fiyatla verildiğinin temel göstergesidir. Ucuz, kaliteli ve güvenilir enerjiye erişim, tüm yurttaşlar için temel haktır. Kamu eliyle yürütülmesi gereken hizmetin özelleşmesi, pahalılık yaratmanın yanında, kamu kaynaklarının özel sektöre sınırsızca aktarılmasına yol açmıştır. Dağıtım şirketlerine kaynak aktarıldığı bir Türkiye tablosu, artık geride bırakılmamalıdır. Enerji alanında, ticari ve siyasi çıkarlardan uzak, üretim sektörleri başta olmak üzere genel ekonomiyi destekleyecek şekilde tarifeleri belirleyebilecek özerk bir yönetim hayata geçirilmelidir. Arz güvenliğini sağlamak ve toplam maliyeti düşürmek için özelleştirilen üretim tesisleri ve dağıtım bölgelerinin kamulaştırılması acilen gündeme alınmalıdır. Kamu kaynaklarının sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre transfer edilmesi dışında işlevi kalmayan EPDK kapatılarak, yerine kamulaştırma işlemlerini yürütecek Kamulaştırma İdaresi Başkanlığı kurulmalıdır.

Konutlar için Asgari Tüketim (230 kWh) Üzerinden Aylık Elektrik Faturasında Bedel Değişimleri (TL)

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
5 Nisan 2025